

**Briuselis, 2026 m. liepos 3 d.
(OR. en)**

11122/26

**ECOFIN 912
UEM 316
SOC 441
EMPL 243
COMPET 856
ENV 832
EDUC 298
ENER 454
JAI 892
GENDER 129
JEUN 172
SAN 530
ECB
*EIB***

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	TARYBOS REKOMENDACIJA dėl Prancūzijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

Delegacijoms pridedamas pirmiau nurodytas Komisijos pasiūlymu COM(2026) 210 final grindžiamas Tarybos rekomendacijos projektas, kurį peržiūrėjo ir dėl kurio susitarė įvairūs Tarybos komitetai ir kurio galutinę redakciją parengė Ekonomikos ir finansų komitetas.

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Prancūzijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97¹, ypač į jo 3 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadą,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

¹ 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97, (OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

kadangi:

- (1) Reglamente (ES) 2024/1263 nurodyti ekonomikos valdymo sistemos tikslai – skatinti užtikrinti patikimus bei tvarius viešuosius finansus, tvarų ir įtraukų ekonomikos augimą ir atsparumą pasitelkiant reformas bei investicijas ir neleisti susidaryti perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Reglamente nustatyta, kad Taryba ir Komisija, vadovaudamosi Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) nustatytais tikslais ir reikalavimais, Europos semestro kontekste vykdo daugiašalę priežiūrą. Europos semestro veikla apima visų pirma konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų rengimą ir įgyvendinimo priežiūrą;
- (2) 2025 m. lapkričio 25 d. Komisija priėmė nuomonę dėl Prancūzijos 2026 m. biudžeto plano projekto. Tą pačią dieną Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė 2026 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje Prancūzija nenurodyta kaip viena iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, Komisija priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos, rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl žmogiškojo kapitalo Europos Sąjungoje ir pasiūlymą dėl 2026 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. Taryba rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos² priėmė 2026 m. balandžio 21 d., o bendrą užimtumo ataskaitą ir rekomendaciją dėl žmogiškojo kapitalo – 2026 m. kovo 9 d.;

² OL C, C/2026/2434, 2026 4 28, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

- (3) 2025 m. sausio 29 d. Komisija paskelbė konkurencingumo kelrodį – strateginę programą, kuria siekiama per ateinančius penkerius metus padidinti Sąjungos konkurencingumą pasaulyje. Kaip esminiai tvaraus ekonomikos augimo ramsčiai, joje nustatytos trys būtinos transformacijos: inovacijos; priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir konkurencingumo užtikrinimas; saugumas. Nuo tada, kai buvo paskelbtas konkurencingumo kelrodis, juo remtasi vykdant Europos semestro darbą, užtikrinant, kad valstybių narių ekonominė politika derėtų su ES strateginiais tikslais ir būtų laikomasi vienodo požiūrio į ekonomikos valdymą, kuriuo visoje Sąjungoje skatinamas tvarus augimas, inovacijos ir atsparumas;
- (4) 2026 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau vykdomas tuo pat metu įgyvendinant Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP)³ galutinį etapą. Įgyvendinant Europos semestro politikos prioritetus itin svarbūs buvo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo (EGAD) planai kartu su sanglaudos politikos finansavimu, nes buvo reikalaujama, kad šiais planais būtų veiksmingai sprendžiami visi per pastaruosius ciklus atitinkamose konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatyti uždaviniai arba didelė jų dalis, o pagal Europos sanglaudos politiką finansuojamomis programomis – atsižvelgiama į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas. Artėjant EGADP įgyvendinimo laikotarpio pabaigai, tebėra labai svarbu tęsti pagal EGADP remiamas ir įgyvendinamas reformas ir investicijas, visų pirma tas, kurios padeda spręsti konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatytus uždavinius, ir jomis remtis;
- (5) 2026 m. birželio 3 d. Komisija paskelbė 2026 m. Prancūzijai skirtą ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Prancūzijos padaryta įgyvendinant 2025 m. jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip ji įgyvendina EGAD planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodyti Prancūzijai kylantys aktualiausi iššūkiai. Be to, joje įvertinta pažanga, Prancūzijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo bei socialinės atskirties mažinimo srityse, taip pat pažanga siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;

³ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, (OL L 57, 2021 2 18, p. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

- (6) 2025 m. sausio 21 d. Taryba, remdamasi Komisijos vertinimu ir rekomendacija, priėmė Rekomendaciją, kuria pritariama Prancūzijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui⁴. Planas apima 2025–2029 m. laikotarpį, o jame pateiktas fiskalinis koregavimas paskirstytas per septynerius metus. Taryba rekomendavo tokį didžiausią grynujų išlaidų augimo tempą: 0,8 % 2025 m., 1,2 % 2026 m., 1,2 % 2027 m., 1,2 % 2028 m. ir 1,1 % 2029 m.; tai atitinka didžiausią bendrą augimo tempą, apskaičiuotą atsižvelgiant į 2023 bazinius metus, t. y. 4,6 % 2025 m., 5,8 % 2026 m., 7,1 % 2027 m., 8,4 % 2028 m. ir 9,5 % 2029 m. 2025–2029 m. šis didžiausias grynujų išlaidų augimo tempas sutampa su taisomuoju planu, kaip pagal SESV 126 straipsnio 7 dalį 2025 m. sausio 21 d. rekomendavo Taryba, kad būtų ištaisyta perviršinio deficito padėtis⁵. Remiantis 2026 m. birželio 3 d. Komisijos atliktu veiksmingų priemonių vertinimu⁶, perviršinio deficito procedūra Prancūzijai sustabdoma;
- (7) Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir jo padariniai yra egzistencinis iššūkis Europos Sąjungai. Komisija paragino valstybes nares prašyti koordinuotai aktyvuoti Stabilumo ir augimo pakto nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, kad būtų galima remti ES pastangas greitai ir reikšmingai padidinti gynybos išlaidas⁷; 2025 m. kovo 6 d. šį pasiūlymą palankiai įvertino Europos Vadovų Taryba. Valstybės narės vis dar gali prašyti aktyvuoti nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą bet kuriuo metu iki 2028 m., jei jos atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 26 straipsnyje nustatytus kriterijus;

⁴ 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacija, kuria pritariama Prancūzijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui, (OL C, C/2025/659, 2025 2 10, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/659/oj>).

⁵ Tarybos rekomendacija siekiant ištaisyti perviršinio deficito padėtį Prancūzijoje, priimta 2025 m. sausio 21 d. Visi dokumentai, susiję su Prancūzijos perviršinio deficito procedūra, pateikiami adresu https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/france_en.

⁶ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir Europos investicijų bankui „2026 m. Europos semestras. Pavasario dokumentų rinkinys“, COM(2026) 200 final.

⁷ Komisijos komunikatas „Atsižvelgimas į gynybos išlaidų padidinimą Stabilumo ir augimo pakte“, Briuselis, 2025 3 19, C(2025) 2000 final.

- (8) 2026 m. gegužės 7 d. Prancūzija pateikė 2026 m. metinę pažangos ataskaitą⁸ dėl rekomenduojamo didžiausio grynujų išlaidų augimo tempo laikymosi, dėl reformų ir investicijų, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, įgyvendinimo ir reformų bei investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius uždavinius, nustatytus šaliai skirtose Europos semestro rekomendacijose, įgyvendinimo. Metinė pažangos ataskaita taip pat atspindi Prancūzijos pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas. Į metinę pažangos ataskaitą įtraukta ataskaita dėl priemonių, kurių imtasi pagal perviršinio deficito procedūrą;
- (9) 2025 m. realiojo BVP augimas buvo 0,8 %, o infliacija pagal SVKI – 0,9 %. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realusis BVP augs 0,8 % 2026 m. ir 1,1 % 2027 m., o infliacija pagal SVKI bus 2,4 % 2026 m. ir 1,8 % 2027 m.;

⁸ 2026 m. metinės pažangos ataskaitos pateikiamos adresu https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

- (10) remiantis Eurostato pateiktais duomenimis⁹, Prancūzijos valdžios sektoriaus deficitas sumažėjo nuo 5,8 % BVP 2024 m. iki 5,1 % BVP 2025 m. Deficito sumažėjimas 2025 m. daugiausia atspindi pajamas didinančias priemones, kurios sudaro apie 0,5 % BVP, ir išlaidas mažinančias priemones, daugiausia viešąjį vartojimą ir socialinius pervedimus, kurių vertė – beveik 0,3 % BVP, taip pat nominalųjį BVP viršijančias mokestines pajamas. Šią pajamų dinamiką daugiausia lėmė netiesioginiai ir pelno mokesčiai. Šie veiksniai su kaupu padengia 0,2 procentinio punkto valdžios sektoriaus skolos palūkanų mokėjimų padidėjimą, kurį lėmė didesnė skola ir didesnės naujų obligacijų emisijų palūkanų normos. Remiantis iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, prognozuojama, kad 2026 m. deficitas sudarys 5,1 % BVP, o 2027 m. – 5,7 % BVP. 2026 m. deficitas nepakito dėl kelių veiksnių. Viena vertus, jis atspindi 0,5 % BVP vertės pajamas didinančias priemones (iš kurių 0,3 % BVP vertės priemonės yra laikinos), kurios, be kita ko, apima didelių įmonių išskirtinio įnašo pratęsimą, papildomą didelių pajamų mokestį ir bendrųjų socialinių įmokų nuo finansinių pajamų padidinimą, taip pat 2026 m. biudžete nustatytas pastangas mažinti įvairioms ministerijoms ir viešojo administravimo institucijoms skiriamas išlaidas. Kita vertus, išskyrus šių priemonių poveikį, numatoma, kad mokestinės pajamos augs šiek tiek mažiau nei ekonominė veikla. Be to, konfliktas Artimuosiuose Rytuose ne tik turės neigiamą poveikį augimui, bet ir papildomą 0,2 % BVP tiesioginį poveikį biudžetui, susijusį su didesne pagal infliaciją indeksuojamų obligacijų palūkanų našta (0,1 % BVP), mažesnėmis pajamomis dėl socialinio draudimo išimčių, susijusių su minimaliu darbo užmokesčiu, indeksavimo ir didesnėmis karinėmis išlaidomis misijoms toje teritorijoje. Šį poveikį iš esmės turėtų kompensuoti balandžio mėn. paskelbtas papildomas išlaidų sumažinimas. Deficito didėjimas 2027 m. daugiausia atspindi 0,3 % BVP vertės laikinų pajamų priemonių laipsnišką panaikinimą 2026 m.;

⁹ Eurostato euro rodikliai, 2026 4 22.

- (11) Remiantis Komisijos įverčiais, 2025 m. fiskalinės politikos kryptis¹⁰, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, buvo stabdomoji ir atitiko 0,9 % BVP. Numatoma, kad 2026 m. ji bus stabdomoji (0,9 % BVP), o 2027 m. – skatinamoji (0,3 % BVP);
- (12) remiantis Eurostato pateiktais duomenimis¹¹, Prancūzijos valdžios sektoriaus skola padidėjo nuo 112,6 % BVP 2024 m. pabaigoje iki 115,6 % BVP 2025 m. pabaigoje. Skolos santykio padidėjimas 2025 m. daugiausia atspindi labai didelį pirminį deficitą ir palūkanų mokėjimų didėjimą, kurie stipriai atsveria nominaliojo augimo skolą mažinantį poveikį. Remiantis iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino turėta informacija apie politikos priemones, prognozėje numatoma, kad skolos santykis su BVP iki 2026 m. pabaigos padidės iki 118,1 %, o iki 2027 m. pabaigos – dar iki 120,2 %. Šio santykio didėjimas 2026 ir 2027 m. daugiausia atspindi tuos pačius veiksnius kaip ir 2025 m.;
- (13) remiantis Eurostato duomenimis¹², bendros valdžios sektoriaus gynybos išlaidos Prancūzijoje 2025 m. sudarė 1,9 % BVP. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2026 m. jos sudarys 2,1 % BVP¹³;

¹⁰ Fiskalinės politikos kryptis apibrėžiama kaip pagrindinės valdžios sektoriaus biudžeto būklės metinio pokyčio matas. Ja siekiama įvertinti ekonominę paskatą, kurią lemia tiek nacionalinėmis, tiek ES biudžeto lėšomis finansuojama fiskalinė politika. Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip i) vidutinės trukmės laikotarpio potencialaus augimo ir ii) pirminių išlaidų, atėmus diskrecines pajamų priemones, bet įskaitant išlaidas, finansuojamas teikiant negrąžintiną paramą (dotacijas) iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų ir kitų Sąjungos fondų, pokyčio skirtumas.

¹¹ Eurostato euro rodikliai, 2026 4 22.

¹² Eurostatas, valdžios sektoriaus išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikatorių (COFOG).

¹³ NATO gynybos išlaidų apibrėžtis skiriasi nuo valstybės funkcijų klasifikatoriaus (COFOG) gynybos išlaidų apibrėžties. Be to, galėtų būti skirtumų dėl išlaidų, ypač karinės įrangos išlaidų, įrašymo į sąskaitas laiko, nes NATO ataskaitose nesilaikoma nacionalinių sąskaitų taisyklių, reglamentuojančių įrašymo į sąskaitas laiką.

- (14) Sąjungai ir toliau kyla energijos tiekimo sutrikimų ir padidėjusio kainų nepastovumo rizika, kurią dar labiau didina geopolitinė įtampa, daranti poveikį pasaulinėms naftos ir dujų rinkoms. Per 2022–2023 m. energetikos krizę įgyta patirtis parodė, kad plataus masto ir netikslinės priemonės lemia didelius fiskalinius kaštus ir yra socialiai ir ekonomiškai neefektyvios. Nuo karo Artimuosiuose Rytuose pradžios 2026 m. vasario mėn. Prancūzija ėmėsi tam tikrų tikslinių fiskalinės politikos priemonių, kad sušvelnintų didelių energijos kainų poveikį namų ūkiams ir įmonėms¹⁴. Be kitų, šios priemonės apima: kompensaciją, atitinkančią apskaičiuotą 20 euro centų už litrą degalų kainą labai mažoms įmonėms ir MVĮ viešojo transporto sektoriuje, žuvininkystės sektoriuje (šiuo atveju padidinta gegužės mėn.) ir statybos bei viešųjų darbų įmonėms balandžio ir gegužės mėn.; atitinkamą kompensaciją mažas pajamas gaunantiems darbuotojams už asmeninių transporto priemonių naudojimą profesiniais tikslais balandžio–birželio mėn.; 4 euro centų už litrą ne keliuose naudojamą dyzelino akcizo kompensaciją ūkininkams balandžio mėn., kuri didinama iki 15 euro centų už litrą gegužės mėn., ir išskirtinę socialinio draudimo įmokų kompensaciją labiausiai nukentėjusiems ūkininkams balandžio mėn. Iš esmės šios priemonės turėtų būti laipsniškai panaikintos 2026 m. birželio mėn., o jų išlaidos, į kurias atsižvelgta Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje, sudaro mažiau nei 0,1 % BVP. Remiantis Komisijos įverčiais, jei šios priemonės liktų galioti iki 2026 m. pabaigos, jų fiskaliniai kaštai 2026 m. neviršytų 0,1 % BVP;
- (15) remiantis Komisijos skaičiavimais, grynosios išlaidos Prancūzijoje 2025 m. išaugo 0,7 %, o 2024 ir 2025 m. iš viso – 4,0 %. 2025 m. grynujų išlaidų augimas nesiekia rekomenduojamo didžiausio augimo tempo. Vertinant 2024 ir 2025 m. kartu, bendras grynujų išlaidų augimo tempas taip pat nesiekia rekomenduojamo didžiausio augimo tempo;

¹⁴ Tai atspindi padėtį iki galutinio Komisijos 2026 m. pavasario prognozės parengimo termino (2026 m. gegužės 4 d.).

- (16) remiantis Komisijos skaičiavimais numatoma, kad grynosios išlaidos Prancūzijoje 2026 m. išaugs 1,4 %, o 2024, 2025 ir 2026 m. iš viso – 5,4 %. Numatomas 2026 m. grynujų išlaidų augimas viršija rekomenduojamą didžiausią augimo tempą ir atitinkamas metinis nuokrypis sudaro 0,1 % BVP. Vertinant 2024, 2025 ir 2026 m. kartu, numatomas bendras grynujų išlaidų augimo tempas nesiekia rekomenduojamo didžiausio augimo tempo;
- (17) rekomendacijoje, kuria pritariama Prancūzijos vidutinės trukmės laikotarpio planui, nurodomos reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, bei jų įgyvendinimo terminai. Atsižvelgdama į Prancūzijos metinėje pažangos ataskaitoje pateiktą informaciją, Komisija daro išvadą, kad pagrindiniai šių reformų ir investicijų, kurios turėjo būti įvykdytos iki 2026 m. balandžio 30 d., etapai iš esmės įgyvendinami pagal planą. Tačiau socialinio draudimo įmokų išimčių, susijusių su minimaliu darbo užmokesčiu, pertvarkymas padėjo sutaupyti mažiau lėšų, nei įsipareigota. Komisija mano, kad apskritai Prancūzija patenkinamai įvykdė savo įsipareigojimus. Kalbant apie ateitį, 2023 m. pensijų reforma buvo sustabdyta iki 2028 m. sausio mėn.¹⁵;

¹⁵ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir Europos investicijų bankui „2026 m. Europos semestras. Pavasario dokumentų rinkinys“, COM(2026) 200 final.

- (18) Prancūzija ir toliau susiduria su didele fiskalinio tvarumo rizika vidutinės trukmės laikotarpiu ir vidutine tvarumo rizika ilguoju laikotarpiu. Siekiant paskatinti potencialų augimą ir sumažinti valstybės skolą, kad būtų užtikrintas jos tvarumas, reikalinga išsami ir nuosekli fiskalinė strategija tiek pajamų, tiek išlaidų srityse. 2025 m. Prancūzijos viešosios išlaidos sudarė 57,2 % BVP ir toliau buvo antros pagal dydį ES, t. y. 7,7 procentinio punkto didesnės už ES vidurkį. Komisijos 2026 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2026 m. šis atotrūkis išliks – jis sieks maždaug 7 procentinius punktus. Nuolat didelės viešosios išlaidos Prancūzijoje kelia susirūpinimą dėl veiksmingumo, be to, užkrauna didelę bendrą mokesčių našta, o tai savo ruožtu daro neigiamą poveikį ekonominiam efektyvumui. Todėl, siekiant užtikrinti ilgalaikį fiskalinį konsolidavimą Prancūzijoje, reikia imtis ryžtingų veiksmų viešųjų išlaidų srityje, atsižvelgiant į jų lygį, sudėtį ir bendrą veiksmingumą. Šiuo tikslu reikia didesnių įsipareigojimų taupyti, palyginti su Prancūzijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniame struktūriniame plane numatytais įsipareigojimais. Nuosekli ir veiksminga nuolatinio viešųjų išlaidų mažinimo ir jų kokybės gerinimo strategija turi būti sistemingai grindžiama plataus užmojo visapusiškomis išlaidų peržiūromis, kurios yra biudžeto rengimo proceso pagrindas ir atitinka vidutinės trukmės prioritetus. Tai ne tik padėtų didinti fiskalinį konsolidavimą, bet ir sustiprintų Prancūzijos augimo potencialą, nes padėtų nukreipti viešuosius išteklius į ekonomikos augimui palankesnę politiką;

- (19) 2023 m. viešosios išlaidos pensijoms Prancūzijoje sudarė 14,6 % BVP ir yra palyginti didelės. Remiantis 2024 m. ataskaita dėl senėjimo, numatoma, kad išlaikomo amžiaus pagyvenusių žmonių koeficientas ateinančiais dešimtmečiais gerokai padidės – nuo 38,2 % 2022 m. iki 53,2 % 2050 m. ir 57,8 % 2070 m. Savo ruožtu faktinis pensinis amžius yra mažas – 2022 m. jis siekė 62,2 metų. Be kita ko, 2023 m. pensijų reforma padėjo pagerinti viešųjų finansų tvarumą, nes reikalaujamo įmokų mokėjimo laikotarpio, kad būtų galima gauti visą pensiją, pailginimas buvo paspartintas, o minimalus pensinis amžius laipsniškai padidintas, kad būtų paskatintas užimtumas ir potencialus augimas. Savo vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniame struktūriniame plane Prancūzija įsipareigojo 2026–2040 m. laikotarpiu išlaikyti 2023 m. pensijų reformos poveikį sistemos finansiniam tvarumui. Tačiau 2025 m. gruodžio mėn. reforma buvo sustabdyta iki 2028 m. sausio mėn. Dėl šio sustabdymo valdžios sektoriaus biudžeto balansas blogės iki ketvirtąjo dešimtmečio vidurio, padidės valstybės skola ir sumažės teigiamas reformos poveikis darbo rinkai, o pirmiau nurodyti iššūkiai išliks vis dar labai dideli;

- (20) mokesčių našta Prancūzijoje tebėra gerokai didesnė už ES vidurkį. 2025 m. mokestinės pajamos Prancūzijoje sudarė 44,3 % BVP, palyginti su vidutiniškai 39,9 % ES 27, o numanomas darbo jėgos mokesčių tarifas ir darbo jėgos mokesčiai, kuriuos moka darbdaviai, taip pat buvo vieni didžiausių ES. Gamybos mokesčiai, kurie 2024 m. sudarė 4,4 % BVP ir kurie ypač kenkia ekonomikos augimui, taip pat gerokai viršija ES vidurkį (2,4 % BVP), o tai daro neigiamą poveikį konkurencingumui. Konkrečiai, gamybos mokesčiai, t. y. visos darbo užmokesčio išlaidos ir darbo užmokestis, taip pat žemės, pastatų ir kitų statinių mokesčiai, viršija ES vidurkį. Tačiau vartojimo mokesčiai yra palyginti maži, nors ir mažiau iškraipo konkurenciją. Be to, dėl daugybės fiskalinių ir socialinių mokesčių išlaidų mokesčių sistema tampa sudėtingesnė, labai sumažėja paskirstymo veiksmingumas ir atsiranda didelė biudžeto našta (beveik 6 % BVP 2025 m.). Taikant ekonomikos augimui palankesnę mokesčių derinį reikėtų išsamios fiskalinės strategijos, kuria būtų siekiama didinti potencialų augimą ir bendrą mokesčių sistemos veiksmingumą, kartu remiant fiskalinį konsolidavimą. Darbo jėgai (įskaitant socialinio draudimo įmokas) ir gamybiniam kapitalui tenkančios mokesčių naštos mažinimas, kartu didinant vartojimo mokesčius, įskaitant aplinkosaugos mokesčius, galėtų padėti sumažinti ekonomikos iškraipymus ir remti konkurencingumą bei ekonomikos augimą. Be to, fiskalinių ir socialinių mokesčių išlaidų mažinimas ir racionalizavimas padėtų išplėsti mokesčių bazes ir taip padėtų išvengti teisės aktais nustatytų tarifų didėjimo;
- (21) Prancūzijoje administracinis sudėtingumas yra didelis. Dėl daugybės administracinių lygmenų finansiniai santykiai įvairiais valdžios lygmenimis yra sudėtingi, o šių lygmenų kompetencija iš dalies sutampa. Dėl to patiriamos nereikalingos koordinavimo išlaidos, tačiau nebūtinai gerinama teikiamų viešųjų paslaugų kokybė. Sumažinus administracinį sudėtingumą ir aiškiau apibrėžus kompetenciją bei finansinę atsakomybę įvairiais valdžios lygmenimis, būtų lengviau veiksmingai valdyti išlaidas ir pajamas, laikantis biudžetinių įsipareigojimų. Tai padidintų bendrą viešųjų išlaidų veiksmingumą ir kokybę ir kartu padėtų siekti fiskalinio konsolidavimo;

- (22) vis dar esama regioninių skirtumų viešųjų paslaugų srityje, pavyzdžiui, sveikatos priežiūros (visų pirma medicinos dykrų), švietimo, judumo ir būsto srityse, o kaimo vietovės susiduria su ypatingais sunkumais, susijusiais su pagrindinių paslaugų prieinamumu. Prancūzijos atokiausiuose regionuose prasta žemėtvarka ir riboti administraciniai gebėjimai dar labiau trukdo veiksmingai įgyvendinti politiką ir vykdyti viešąsias investicijas;
- (23) kad būtų užtikrinta plataus masto atsakomybė už sėkmingą Sąjungos finansavimo priemonių įgyvendinimą, be kita ko, Europos semestro kontekste, itin svarbus tebėra sistemingas, prasmingas ir savalaikis vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;
- (24) sanglaudos politikos programų, apimančių paramas iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) ir Europos socialinio fondo+ (ESF+) ir Sanglaudos fondo, įgyvendinimas Prancūzijoje tiek pagal projektų atranką, tiek pagal mokėjimus vyksta sparčiau nei vidutiniškai ES. Svarbu išlaikyti dabartinį pagreitį, kuo labiau didinant investicijų poveikį vietoje. Prancūzija jau imasi veiksmų pagal savo sanglaudos politikos programas, kad padidintų konkurencingumą ir augimą. Tačiau įgyvendinant kai kurias programas atokiausiuose regionuose ir toliau susiduriama su įgyvendinimo iššūkiais ir sunkumais siekiant jų programų tikslų. Be to, Prancūzijai reikia paspartinti TPF paramos įgyvendinimą, nes ištekliai turi būti išmokėti iki 2026 m. pabaigos. Labai svarbu užtikrinti, kad naujos investicijos, kurias Prancūzija nustatė atlikdama sanglaudos politikos fondų laikotarpio vidurio peržiūrą, visų pirma investicijos, susijusios su penkiais Laikotarpio vidurio peržiūros reglamente¹⁶ nustatytais prioritetais, būtų vykdomos greitai ir veiksmingai;

¹⁶ 2025 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2025/1914, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056, kiek tai susiję su konkrečiomis priemonėmis strateginiams uždaviniams spręsti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą.

- (25) be pirmiau aprašytų iššūkių, Prancūzija taip pat susiduria su iššūkiais, susijusiais su administracine ir reglamentavimo našta, verslo mokslinių tyrimų ir plėtros (MTP) intensyvumu, parama perversminėms inovacijoms, verslo ir akademinės bendruomenės bendradarbiavimo veiksmingumu, mažųjų ir vidutinių įmonių (MVI) skaitmenizacija, transporto ir pastatų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu, atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimu ir susijusiomis investicijomis į elektros tinklą ir kaupimą, taip pat galutinio naudojimo būdų elektrifikacija, vandens kokybė ir trūkumu, įgūdžių trūkumu, jaunimo darbo rinkos rezultatais, švietimo sistema, mokytojo profesija ir dirbančiųjų bei vaikų skurdu;
- (26) kaip nustatyta Konkurencingumo kelrodyje, visos ES, nacionalinės ir vietos institucijos privalo dėti daug pastangų, kad būtų parengtos paprastesnės taisyklės ir paspartintos administracinės procedūros. Kad sumažintų administracinę naštą, Prancūzija turi imtis tolesnių veiksmų. Tai taip pat reikštų didesnę skaitmeninių viešųjų paslaugų prieinamumą piliečiams ir įmonėms, atsižvelgiant į tai, kad jų teikimas nesikeitė ir tebėra mažesnis už ES vidurkį. 2026 m. balandžio mėn. viduryje buvo priimtas įstatymas dėl ekonominio gyvenimo supaprastinimo. Įstatymu nustatomas įmonių kriterijus ir specialus organas – Supaprastinimo taryba, jungianti įmonių atstovus, kad būtų išbandytos naujos ir pakeistos normos. Su Supaprastinimo taryba taip pat gali būti konsultuojamasi dėl galiojančių normų. Šiuo įstatymu tam tikromis sąlygomis palengvinamas pramonės ir infrastruktūros projektų ir duomenų centrų steigimas ir sudaromos palankesnės sąlygos energetikos pertvarkos projektams. Juo taip pat sudaromos palankesnės sąlygos įmonėms dalyvauti viešuosiuose pirkimuose. Didelė ir vis didėjanti Prancūzijos įmonių dalis manė, kad darbo rinkos ir verslo reglamentavimas yra viena iš pagrindinių kliūčių investicijoms¹⁷. Laikoma, kad su mokėjimo nutraukimu, veiklos nutraukimu ir teismo procesu susijusias procedūras yra itin sudėtinga vykdyti. Nors supaprastinimo įstatymu sudaromos palankesnės sąlygos verslo perdavimui, jame nesprenžiamas veiklos nutraukimo procedūrų klausimas;

¹⁷ 2025 m. atitinkamai 27 % ir 26 % darbo rinkos ir verslo reguliavimo srityje, palyginti su 20 % ir 19 % 2024 m. Apskritai 2025 m. Prancūzijoje apie 60 % įmonių laikėsi nuomonės, kad tos taisyklės yra kliūtis investicijoms. 2025 ir 2024 m. EIB investicijų tyrimai.

- (27) kai kurių profesijų reglamentavimo apribojimai šalies įmonėms Prancūzijoje tebėra didesni nei panašiose šalyse ir yra vieni didžiausių ES mažmeninės prekybos srityje. Peržiūrėjus užsienio specialistams privalomus vietos egzaminus, sumažinus privalomus minimalius mokesčius ir pasiūlius alternatyvų privalomai narystei profesinėje organizacijoje, būtų galima geriau remti naujų novatoriškų įmonių augimą ir sumažinti tarpinių produktų sąnaudas. Mažmeninės prekybos apribojimų, pvz., registracijos reikalavimų, leidimų išdavimo tvarkos ir veiklos apribojimų, sušvelninimas galėtų padėti gerinti verslo veiklą ir turėtų naudos vartotojams dėl konkurencingų kainų ir platesnio produktų pasirinkimo. Statybos sektoriaus reglamentavimo aplinkos supaprastinimas, įskaitant leidimų išdavimą, galėtų padėti spręsti būsto pasiūlos suvaržymų problemą. Nacionalinėmis pakavimo ir ženklinimo taisyklėmis prekybai prekėmis sukurama su reikalavimų laikymusi susijusi našta. Remiantis Komisijos vertinimu ir EBPO, reguliavimo apribojimai, taikomi tarpvalstybinei EEE vidaus prekybai paslaugomis Prancūzijoje, yra vieni didžiausių ES, visų pirma architektūros, teisinių paslaugų, apskaitos, platinimo paslaugų, oro transporto, krovinių vežimo geležinkeliais ir krovinių vežimo keliais srityse. Pagerinus patekimo į rinką sąlygas, užtikrinus skaidresnį licencijavimą ir sumažinus kliūtis žmonių judėjimui, kartu dedant pastangas sumažinti skaitmeninės prekybos keliamą trintį, Prancūzija galėtų pasinaudoti didesniu našumu ir konkurencingumu;

- (28) nepaisant to, kad Prancūzijos viešoji parama verslo MTP yra viena didžiausių ES, jos privatieji MTP stagnuoja ir 2024 m. išliko šiek tiek mažesni už ES vidurkį. Numatoma, kad pagrindinis mechanizmas – mokslinių tyrimų mokesčių kreditas – 2026 m. padidės iki 8,0 mlrd. EUR (0,3 % BVP)¹⁸. 2021 m. Nacionalinės inovacijų politikos vertinimo komisijos atliktas vertinimas parodė, kad ši schema neturėjo reikšmingo poveikio didesnėms įmonėms, nepaisant to, kad joms buvo pervesta pusė paramos. Tikslingesnis paramos skyrimas novatoriškoms MVĮ, vidutinės kapitalizacijos įmonėms ir startuoliams ir palankesnių sąlygų joms pasinaudoti šia schema sudarymas galėtų paskatinti MTP, nes tos įmonės yra labiau finansiškai suvaržytos. Sumažinus reikalavimus atitinkančių išlaidų ribą pagal mokslinių tyrimų mokesčio kreditą ir padidinus mažesnių ir jaunesnių novatoriškų įmonių pranašumą, schema galėtų tapti veiksmingesnė didinant MTP intensyvumą, nes padidėtų papildomumo poveikis;

¹⁸ EBPO (2020), „How effective are R&D tax incentives? New evidence from the OECD microBeRD project“, Mokslo, technologijų ir inovacijų direktorato politikos pranešimas, EBPO, Paryžius. *Conseil d'analyse économique* (2022), Focus N°090-2022, *Renforcer l'impact du Crédit d'impôt recherche*, Philippe Aghion, Nicolas Chanut ir Xavier Jaravel. Bunel, S. ir Sicsic, M. (2024), ‘*Les incitations fiscales à la recherche et développement et à l'innovation: état des lieux, effets et alternatives*’, Sciences Po LIEPP Working Paper n°163.

- (29) tikslinė parama inovacijoms, kaip numatyta Prancūzijos 2030 m. investicijų plane, paprastai padeda didinti investicijas į nematerialųjį turtą, įskaitant intelektinę nuosavybę, o tai lemia didesnę našumą ir konkurencingumą¹⁹. 2023 m. atliktas programos „Prancūzija 2030 m.“ vertinimas rodo didelį poveikį BVP ir užimtumui, nors galėtų būti naudinga racionalizuoti paramą. Tačiau Prancūzija lėtina programos „Prancūzijos 2030 m.“ įgyvendinimą, o tolesnis investicijų planas dar nepaskelbtas. Nustačius daugiamečią strateginių investicijų programą, nukreiptą į perversmines inovacijas ir apimančią visą mokslinių tyrimų ir inovacijų ciklą, ir patobulinus valdymą atsižvelgiant į patirtį, įgytą įgyvendinant programą „Prancūzija 2030 m.“²⁰, būtų galima paspartinti naujų technologijų diegimą ir remti pramonės suverenumą pagrindiniuose strateginiuose sektoriuose, ekonominę saugumą ir ilgalaikį ekonomikos augimą;

¹⁹ Roth, F., ir Thum, A. E. (2013). *Intangible capital and labor productivity growth: Panel evidence for the EU from 1998-2005*. *Review of Income and Wealth*, 59(3), 486e508. <https://doi.org/10.1111/roiw.12009>; Dimas, P., Stamopoulos, D. ir Tsakanikas, A. (2022), „Intangibles and Participation in Global Value Chains in the EU: Evidence from the GLOBALINTO Input-Output Intangibles Database“, *Economic and Business Review*.

²⁰ Cour de comptes (2024) „10 ans de politiques publiques en faveur de l'industrie“, p. 86–87; le Comité de surveillance des investissements d'avenir (2026), „France 2030: un déploiement massif et rapide à pérenniser, un impact à renforcer“, [2ce0410dc4f9499917f929e71c6f716395ef68aa.pdf](https://www.csa.asso.fr/IMG/pdf/2ce0410dc4f9499917f929e71c6f716395ef68aa.pdf).

- (30) Prancūzijos veiklą plečiančios įmonės ir toliau susiduria su dideliu finansavimo trūkumu. Praėjus dešimčiai metų nuo įsteigimo, Prancūzijos įmonė vidutiniškai pritraukia tik 60 % kapitalo, palyginti su panašia įmone Jungtinėse Amerikos Valstijose²¹. Kadangi veiklą plečiančios įmonės yra našesnės ir novatoriškesnės nei kitos įmonės, pašalinus inovacijų finansavimo trūkumą ir padidinus investicijas į rizikos kapitalą ir privatų akcinį kapitalą, padidėtų Prancūzijos ekonomikos augimo perspektyvos. Tai galima pasiekti toliau pritraukiant institucinių investuotojų lėšas, be kita ko, įgyvendinant iniciatyvą „Tibi“, sutelkiant mažmenines investicijas ir galiausiai sudarant palankesnes sąlygas patekti į pirminio viešo akcijų siūlymo (IPO) rinkas²². Žvelgiant plačiau, Prancūzijos santaupų ir investicijų ekosistemą ekonomikos labui būtų galima sustiprinti didinant institucinių investuotojų, pavyzdžiui, pensijų fondų ir draudimo bendrovių, akcinio kapitalo dalį ir skatinant neprofesionaliuosius investuotojus investuoti į nuosavą kapitalą, visų pirma įgyvendinant planą „*Plan d'Epargne en Actions*“ (PEA);

²¹ Fratto, C., Gatti, M., Kivernyk, A., Sinnott, E., ir van der Wielen, W. (2024). *The scale-up gap: Financial market constraints holding back innovative firms in the European Union*, Europos investicijų bankas. <https://doi.org/10.2867/382579>.

²² Remiantis 2025 m. EIF nuosavo kapitalo tyrimu (eif-equity-survey-2025.pdf), beveik pusė pagrindinių partnerių, valdančių rizikos kapitalo fondus Europoje, nurodė, kad viena iš pagrindinių plėtros kliūčių yra pirminio viešo akcijų siūlymo rinkos. Kitos dar svarbesnės kliūtys kyla dėl rinkų susiskaidymo, galimybių gauti kapitalo ir mažesnio investuotojų noro rizikuoti.

- (31) glaudesnės mokslo ir verslo sąsajos yra labai svarbios kuriant inovacijas. Tokiam bendradarbiavimui Prancūzijoje remti sukurta daug įvairių subjektų²³ ir priemonių. Tačiau, kaip 2024 m. pabrėžė *Inspection générale des finances*²⁴, Prancūzijos technologijų perdavimo ir mokslinių tyrimų valorizacijos ekosistemos sudėtingumas yra didelė kliūtis. 2025 m. pradėta technologijų perdavimo spartinimo bendrovių (SATT) valdymo ir finansavimo modelio ir apskritai jų vaidmens gerinant technologijų perdavimą vietos lygmeniu peržiūra, kurios tikslas – iki 2027 m. sukurti naują organizacinę struktūrą. Siekiant gerinti inovacijų rezultatus, reikia didinti žinių ir technologijų perdavimo ekosistemų veiksmingumą. Tai galima pasiekti sutelkiant dėmesį į konkrečius rezultatus, pavyzdžiui, siekiant, kad gerokai padaugėtų pateikiamų paraiškų dėl patentų, sustiprėtų intelektinės nuosavybės apsauga ir padaugėtų kuriamų įmonių. Supaprastinus ekosistemas, pavyzdžiui, racionalizavus esamų subjektų vaidmenis arba sustiprinus jų bendradarbiavimą, taip pat būtų galima pasiekti geresnių rezultatų;

²³ Pavyzdžiui, technologijų perdavimo spartinimo bendrovės (*Sociétés d'accélération du transfert de technologies*, SATT), technologinių tyrimų institutai (*Instituts de Recherche Technologique*) ir universitetinių ligoninių institutai (*Instituts Hopitalo-Universitaires*).

²⁴ Investicijų į ateitį stebėsenos komitetas. „Ateities investicijų programos pirmosios bangos vertinimas“ (PIA, 2009–2019 m.), 2019 m. lapkričio mėn., [Le PIA, un outil à préserver, une ambition à refonder](#); Cour des comptes (2018), *Les outils du PIA consacrés à la valorisation de la recherche publique*; *Inspection générale des finances* (2024), *Évaluation des dispositifs Carnot*.

- (32) nepaisant pažangos MVĮ skaitmenizacijos ir pažangiausių skaitmeninių technologijų diegimo srityse, Prancūzija vis dar atsilieka nuo ES vidurkio. Pagrindinės MVĮ skaitmenizacijos kliūtys yra ekspertinių žinių ir įgūdžių trūkumas, kibernetinio saugumo problemos ir finansiniai suvaržymai, visų pirma dėl neaiškios investicijų grąžos. Vėlavimas diegti skaitmenines technologijas, visų pirma MVĮ, yra vienas iš veiksnių, darančių poveikį našumo augimui ir konkurencingumui Prancūzijoje. MVĮ skaitmenizacijos spartinimas yra labai svarbus siekiant ES 2030 m. skaitmeninių tikslų, kuriuose teigiama, kad iki 2030 m. daugiau kaip 90% Europos Sąjungos MVĮ turėtų pasiekti bent bazinį skaitmeninio intensyvumo lygį. „France Num“ tebėra pagrindinė viešoji priemonė, kuria remiama bazinė MVĮ skaitmenizacija ir kuri iš esmės veikia kaip suinteresuotųjų subjektų, dalyvaujančių skaitmeninėje pertvarkoje, tinklas. Naujuoju planu „Osez l’IA“ siekiama skleisti DI technologijas didelėse įmonėse ir MVĮ, taip prisidedant prie skaitmenizacijos. Tačiau jis nėra konkrečiai skirtas MVĮ ir jame nėra akcentuojama bazinė skaitmenizacija;
- (33) 2024 m. pastebėtas priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo sulėtėjimas tęsėsi ir 2025 m. Visi sektoriai atsilieka siekdami 2030 m. tikslų, nustatytų Prancūzijos trečiajame mažo anglies dioksido kiekio technologijų strategijos projekte: didžiausias atotrūkis yra pastatų ir transporto sektoriuose, o padėtį dar labiau apsunkina mažėjantys natūralūs anglies dioksido absorbentai, kurie kompensuoja išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekį. Transportas tebėra pagrindinis išmetamo ŠESD kiekio šaltinis Prancūzijoje. Norint pasiekti išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslus, itin svarbu sparčiau mažinti kelių transporto priklausomybę nuo iškastinio kuro. Krovininis transportas Prancūzijoje ir toliau daugiausia vykdomas keliais. Remdama perėjimą nuo kelių prie geležinkelių ir vidaus vandenų kelių transporto, Prancūzija turi užbaigti kurti transeuropinį transporto tinklą, kad padidintų pajėgumus ir tinklo tankį, taip pat užtikrinti tinkamas investicijas į geležinkelių infrastruktūrą. Vidaus vandenų keliai taip pat turi didelį priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo potencialą, kurį būtų galima labiau išnaudoti gerinant vidaus vandenų kelių tinklų kokybę, upių informacijos paslaugų sąveikumą, duomenų prieinamumą ir didinant terminalų tankį. Prancūzija galėtų toliau skatinti mažataršių ir visai netaršių transporto priemonių naudojimą atgrasydama nuo vidaus degimo varikliu varomų transporto priemonių pirkimo, atleisdama elektrines sunkiąsias transporto priemones nuo rinkliavų greituosiuose keliuose ir į rinkliavas įtraukdama įprastinių sunkiųjų transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekio išorės sąnaudas;

- (34) remiantis naujausiais „Citepa“ skaičiavimais, galutinės energijos suvartojimas gyvenamųjų ir tretinių pastatų sektoriuje nuo 2015 m. iš esmės nesikeitė ir 2024 m. padidėjo 1 %, o išmetamas ŠESD kiekis 2025 m. sumažėjo tik 1,5 % (palyginti su –0,7 % 2024 m.).
- Vykdydama savo trečiąjį anglies dioksido biudžetą šiame sektoriuje Prancūzija vis dar atsilieka²⁵. Nors schema „MaPrimeRenov“ buvo pakeista siekiant skatinti efektyvesnę energinę renovaciją, energinės renovacijos atvejų skaičius sumažėjo 10 %, o tai atspindi pakartotinius schemos pakeitimus. Dėl šio nestabilumo, kurį lėmė pertrūkiai, reikalavimus atitinkančio darbo ir pajamų sąlygų finansavimui gauti pokyčiai, susilpnėjo pagreitis, sumažėjo nuspėjamumas namų ūkiams ir sektoriui ir sulėtėjo šilumos siurblių diegimas.
- Nors Prancūzija neseniai patvirtino reformas, kuriomis siekiama sustiprinti energijos taupymo sertifikatų sistemą ir pašalinti anksčiau Prancūzijos audito rūmų²⁶ nustatytus trūkumus, perėjimą prie energijos taupymo sertifikatais grindžiamo finansavimo reikia atidžiai stebėti. Todėl Prancūzija turi dėti daugiau pastangų, kad pasiektų savo 2030 m. pastatų išmetamo teršalų kiekio tikslą pagal trečiąjį mažo anglies dioksido kiekio technologijų strategijos projektą (SNBC-3), visų pirma supaprastindama schemas ir užtikrindama stabilią ir nuspėjamą paramą. Be kita ko, pirmenybė turi būti teikiama plataus užmojo renovacijai (konkrečiai, atlikus ją turėtų būti sutaupoma bent 30 % energijos), ir ji turėtų būti skirta pažeidžiamiesiems namų ūkiams;

²⁵ 56 MtCO₂ ekvivalento, Prancūzija nesiekia savo trečiojo sektoriaus anglies dioksido biudžeto, kuris 2024–2028 m. vidutiniškai yra 52 MtCO₂ ekvivalento.

²⁶ Cour des Comptes, 2024. [*Les certificats d'économies d'énergie, communication à la commission des finances, de l'économie générale et du contrôle budgétaire de l'Assemblée nationale.*](#)

- (35) 2024 m., t. y. ketveriais metais vėliau, nei planuota, Prancūzija pasiekė teisiškai privalomą 2020 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslą – atsinaujinančiųjų išteklių energija sudarė 23,2 % galutinės energijos suvartojimo. Ji vis dar atsilieka nuo savo orientacinio įnašo²⁷ siekiant 2030 m. ES tikslo – 42,5 %. Po kelerius metus trukusių konsultacijų 2026 m. vasario mėn. galiausiai buvo priimta trečioji daugiametė energetikos programa (PPE-3), kuri padėjo paaiškinti politikos sistemą ir užtikrinti didesnę investicijų nuspėjamumą. Norint pasiekti 2030 m. ir 2035 m. nacionalinius tikslus ir atkurti investuotojų ir plėtotojų pasitikėjimą, reikės visapusiškai įgyvendinti 2023 m. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimo spartinimo įstatymą²⁸ – reformą, įtrauktą į Prancūzijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir jos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą, siekiant pagrįsti fiskalinio koregavimo laikotarpio pratęsimą. Nors buvo patvirtintos tam tikros reformos, vis dar reikia šalinti pagrindines kliūtis, visų pirma lėtas ir sudėtingas leidimų išdavimo procedūras. Galiausiai, siekiant įgyvendinti Prancūzijos užmojų didinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą ir remti vidaus ir ES švarių technologijų vertės grandinių plėtrą strateginiuose sektoriuose, bus labai svarbu greitai paskelbti konkursus dėl visų technologijų ir labiau regionalizuoti energetikos planavimą, visų pirma atokiausiuose regionuose, kuriuose esama specifinių kliūčių;

²⁷ Valdymo reglamento 2 priede pateiktoje formulėje nurodyta, kad Prancūzijos tikslas iki 2030 m. turėtų būti 44 %.

²⁸ Maždaug ketvirtadalis reikiamų įgyvendinimo aktų dar nepriimti ir tik 16 000 savivaldybių nustatė paspartintos atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtros zonas.

- (36) elektros energijos perteklinės pasiūlos ir nekintančios paklausos laikotarpiai Prancūzijoje gali prisidėti prie dažnesnių neigiamų kainų epizodų, atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos ribojimo ir branduolinės energijos moduliavimo. Šiame kontekste lankstumo priemonės, pavyzdžiui, paklausos atsakas arba kaupimo pajėgumai, kai tai ekonomiškai efektyvu, galėtų atlikti vis svarbesnį vaidmenį, siekiant optimizuoti elektros energijos sistemą, užtikrinti tiekimo saugumą ir geriau valdyti tinklus. Nors padaryta tam tikra pažanga, be kita ko, 2025 m. įdiegus papildomus baterijų pajėgumus, reikia papildomų pastangų, kad būtų integruoti didėjantys atsinaujinančiųjų išteklių ir švarios elektros energijos kiekiai. Tai ypač svarbu atsižvelgiant į numatomą energijos gamybos sumažėjimą esamose branduolinėse elektrinėse iki 2050 m. ir neplanuotų intervencinių techninės priežiūros priemonių riziką. Tai taip pat rodo, kad reikia stiprinti tiek vidaus, tiek tarpvalstybinį tinklą. Elektros energijos sistemos operatoriai (RTE²⁹ ir „Enedis“) įsipareigojo daug investuoti į perdavimo ir skirstymo tinklų plėtotę ir modernizavimą. Tačiau, nors Prancūzija iš esmės daro pažangą tenkindama numatomus investicijų į infrastruktūrą poreikius, įgyvendinimas vis dar priklauso nuo pakankamų gamybos ir žmoniškųjų pajėgumų, įskaitant kvalifikuotą darbo jėgą ir kabelių gamybą bei pasiūlą. Palyginimui, pažanga įgyvendinant tarpvalstybinius projektus tebėra nedidelė: 2025 m. Prancūzijos elektros energijos jungčių pajėgumų lygis buvo mažesnis už 2030 m. ES 15 % tikslą. Nors Prancūzija yra sujungta su kaimyninėmis šalimis ir vykdomi nauji projektai, įgyvendinimas vis dar vėluoja, o pagrindiniai projektai, pavyzdžiui, Pirėnų jungtis, dabartiniame planavimo procese nėra visapusiškai atspindėti, nepaisant to, kad jiems suteiktas bendro intereso projekto statusas. Tarpvalstybinių jungčių pajėgumų stiprinimas tebėra labai svarbus siekiant trumpuoju laikotarpiu padėti valdyti perteklinę elektros energijos gamybą, didinti ES rinkos integraciją, sistemos lankstumą ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtotę, visų pirma Pirėnų pusiasalyje;

²⁹ 2026 m. vasario mėn. Prancūzijos reguliavimo institucija patvirtino RTE didelės apimties 100 mlrd. EUR investicijų planą iki 2040 m.: [*Examen du schéma décennal de développement du réseau de RTE élaboré en 2025* | CRE](#).

- (37) pastaruoju metu padidėjęs švarios elektros energijos tiekimas ir prieinamumas (dėl didesnio branduolinių elektrinių parko prieinamumo ir spartesnio saulės energijos diegimo), taip pat iš esmės stabili paklausa ir didesnis lankstumo sprendimų poreikis elektros energijos sistemoje prisidėjo prie dažnesnių neigiamų kainų valandų, didesnio kainų nepastovumo, didesnio atsinaujinančiųjų energijos išteklių ribojimo ir didesnio branduolinės energijos gamybos moduliavimo poreikio. Prancūzijos elektros energijos rūšių derinį iš esmės sudaro energija, pagaminta nenaudojant iškastinio kuro, o šalies didmeninės elektros energijos kainos 2025 m. buvo trečios mažiausios visoje ES, todėl švari elektros energija yra ekonomiškai patrauklus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo veiksnys. Vis dėlto didelis elektrifikavimo potencialas tebėra neišnaudotas ir dėl to didėja dabartinė perteklinės pasiūlos dinamika: Prancūzijos statistikos ir tyrimų departamento (SDES) duomenimis, elektros energijos dalis, palyginti su Prancūzijos galutinės energijos suvartojimu, viršija ES vidurkį, tačiau per pastarąjį dešimtmetį išliko stabili ir tik šiek tiek padidėjo nuo 20 % 1990 m. iki 26 % 2024 m. 2024 m. elektros energija sudarė atitinkamai 35,4 % namų ūkių ir 35,7 % pramonės galutinio vartojimo, o jos dalis transporto sektoriuje išliko nedidelė – 2,5 %. Todėl tolesnė elektrifikavimo pažanga įvairiuose sektoriuose padėtų ekonomiškai efektyviai mažinti ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro, kurti papildomas mažo anglies dioksido kiekio energijos gamybos realizavimo rinkas ir remti ekonominius argumentus dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos diegimo ir lankstumo sprendimų. Tai būtų galima pasiekti įgyvendinant galutinio naudojimo būdų elektrifikavimo programą, kurioje būtų nustatyti plataus užmojo tikslai daug teršalų išmetantiems sektoriams, pavyzdžiui, transporto, pastatų šildymo ir vėsinimo, ir pramonei;

- (38) vandens trūkumas vis labiau riboja ekonominę veiklą: 2022 m. 24–26 % Prancūzijos bendrosios produkcijos buvo veikiami paviršinių vandenų rizikos ir su sausromis susijusių išlaidų, kurios viršijo 5 mlrd. EUR. Vandens trūkumo poveikis jaučiamas įvairiuose sektoriuose, jis kelia įtampą daugumoje regionų daug vandens naudojančiuose sektoriuose, pavyzdžiui, energetikos, žemės ūkio, pramonės ir turizmo sektoriuose. Ši spaudimą dar labiau sustiprina Prancūzijos priklausomybė nuo vandens elektros energijos gamybai (hidroenergjai ir branduoliniam vėsinimui), o dėl to kylanti su klimatu susijusi rizika pripažįstama trečiajame nacionaliniame prisitaikymo prie klimato kaitos plane (PNACC-3). Ši spaudimą dar labiau didina regioniniai skirtumai: intensyvios žemdirbystės plotai yra užteršti nitratais ir pesticidais; miestų ir pramonės regionai susiduria su didele paklausa ir įvairiais teršalais (įskaitant PFAS³⁰ ir mikroplastikus). Nepaisant tikslinių investicijų programų, pavyzdžiui, Užjūrio departamentų vandens plano (PEDOM), prieiga prie geriamojo vandens ir nuotekų dezinfekavimo paslaugų tebėra problema, kuriai spręsti per metus trūksta apie 4,6 mlrd. EUR investicijų, ypač atokiausiuose regionuose. Siekiant geriau valdyti konkuruojančius poreikius ir spręsti konfliktus įvairiuose sektoriuose, reikia stiprinti nacionalinį ir vietos vandens valdymą, kartu šalinant investicijų į atsparią vandens infrastruktūrą spragas, stiprinant vandens kokybės stebėseną ir skaidrumą ir apsaugant vandens kokybę nuo žemės ūkio ir pramoninės taršos, kad būtų sumažintas ekonominis vandens trūkumo ir vandens kokybės blogėjimo poveikis. Galiausiai šie patobulinimai turėtų būti įtraukti į integruotą požiūrį į prisitaikymą prie klimato kaitos ir atsparumą jai;

³⁰ Perfluoralkilintos ir polifluoralkilintos medžiagos (t. y. sintetinės amžinosios cheminės medžiagos).

- (39) atsižvelgdama į itin svarbų žmogiškojo kapitalo vaidmenį didinant Sąjungos konkurencingumą ir strateginį savarankiškumą, 2026 m. Taryba rekomendavo valstybėms narėms imtis veiksmų, siekiant skubiai reaguoti į su žmogiškuoju kapitalu susijusius įgūdžių, švietimo ir mokymo sričių struktūrinius iššūkius, trukdančius konkurencingumui. Prancūzijai skirtos 2026 m. rekomendacijos gali padėti įgyvendinti Tarybos rekomendaciją dėl žmogiškojo kapitalo Sąjungoje;
- (40) nepaisant reikšmingo pagerėjimo, Prancūzijoje užimtumo lygis tebėra žemas, o užimtumo kliūtys, ypač jaunų darbuotojų atžvilgiu, išlieka. Nepaisant pastangų kovoti su jaunimo nedarbu įgyvendinant EGADP ir ESF+ lėšomis remiamas programas, pavyzdžiui, „1 jeune, 1 solution“ ir „Contrat d’engagement jeune“, jaunimo nedarbo lygis (15–24 metų amžiaus jaunuolių 19,7 % nedarbo lygis 2025 m.) ir nesimokančio, nedirbančio ir mokymuose nedalyvaujančio jaunimo (NEET) nedarbo lygis (15–29 metų amžiaus jaunuolių 12,7 % nedarbo lygis 2025 m.) didėja. Jaunimui ypač trūksta darbo galimybių atokiausiuose regionuose, kaimo vietovėse, miestų periferijose ir pramonės pertvarką vykdančiose teritorijose. Ribotos galimybės gauti įperkamą būstą ir naudotis transporto paslaugomis dar labiau trukdo integruotis į darbo rinką, o šie iššūkiai ypač opūs atokiausiuose regionuose. Nors „France Travail“ reformos vykdymo ir dabartinio Visiško įdarbinimo akto įgyvendinimo rezultatai dar turi būti įvertinti, pašalinus šias kliūtis, visų pirma pagerinus esamų paramos programų tikslingumą, nuoseklumą ir informuotumą apie jas, pagerinus galimybes gauti būstą bei judumo galimybes, o švietimą ir mokymą geriau suderinus su darbdavių poreikiais, būtų galima pagerinti integraciją į darbo rinką, visų pirma jaunimo integraciją, ir sumažinti darbo jėgos trūkumą;

- (41) Prancūzijos darbo rinkoje taip pat susiduriama su įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktimi, visų pirma pagrindiniuose sektoriuose, pavyzdžiui, gamybos, statybos, socialinių reikalų ir sveikatos priežiūros sektoriuose, kuriuose tebėra įdarbinimo sunkumų. Prancūzija, naudodamasi EGADP ir ESF+ parama, investavo į darbuotojų kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą, todėl mokymuose dalyvaujančių suaugusiųjų skaičius šiek tiek padidėjo (2022 m. – 49,2 %, palyginti su 48,4 % 2016 m.). Tačiau pažanga siekiant 2030 m. 65 % tikslo tebėra lėta, ypač kalbant apie žemos kvalifikacijos ir vyresnio amžiaus darbuotojus. Vis dar reikia geriau suderinti mokymą su darbo rinkos poreikiais ir labiau remti pažeidžiamas grupes. Be to, pastaruoju metu sumažinus pameistrystės ir mokymo finansavimą³¹ gali sumažėti bendras dalyvavimo mastas. Kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas, visų pirma gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) srityse, riboja Prancūzijos gebėjimą patenkinti didėjančią paklausą technologijomis grindžiamuose sektoriuose. Visų pirma IRT ir pramonės inžinieriai yra tarp profesijų, kurių augimo prognozės yra didžiausios, tačiau kyla pavojus, kad dėl šio įgūdžių trūkumo beveik 1 iš 4 darbo vietų liks laisvos. Studijuojančiųjų STEM srityse skaičius mažėja ir tebėra mažesnis už ES vidurkį. Pastangos didinti STEM studentų skaičių vidurinio ugdymo ir tretinio mokslo įstaigose ir ankstyvos intervencinės priemonės, skirtos didelį potencialą turintiems besimokantiems asmenims, taip pat stiprinamas tęstinis STEM sričių mokytojų mokymas padėtų šalinti STEM įgūdžių spragas pagrindinėse pramonės šakose;

³¹ 2026 m. biudžetas, *Loi de Finances* 2026.

- (42) Prancūzijos švietimo sistemai būdingi prastėjantys pagrindiniai įgūdžiai ir STEM įgūdžiai³². Nors PISA rezultatai yra artimi ES vidurkiui, prastai gamtos mokslų, matematikos ir skaitymo srityje besimokančių penkiolikmečių dalis padidėjo ir viršija 2030 m. 15 % tikslą³³, visų pirma matematikos srityje, kurioje geriausių rezultatų pasiekusių asmenų dalis taip pat sumažėjo. Prancūzijoje taip pat yra vieni didžiausių socialinių ir ekonominių skirtumų ES³⁴, o socialinė ir ekonominė padėtis tebėra akivaizdus švietimo rezultatų numatymo veiksnys. Dabartinė parama prastai besimokantiems asmenims tebėra nepakankama, daugiausia dėl nepakankamos prioritetinio švietimo tinklo (pranc. „réseaux d’éducation prioritaire“) aprėpties. Išplečiant prioritetines švietimo sritis, nustatant lanksčius kriterijus palankių sąlygų neturinčioms mokykloms ir panaudojant moksleivių vertinimo duomenis mokymo metodams pritaikyti, būtų galima geriau patenkinti individualius poreikius ir pagerinti moksleivių rezultatus pagrindinių įgūdžių srityje, pradėdant nuo ankstyvo amžiaus. Tačiau dėl dažnų politikos pokyčių pritrūko laiko šiems projektams įgyvendinti ir įvertinti ir sumažėjo mokytojų bendruomenės įsitraukimas bei reformų veiksmingumas;

³² 2023 m. tendencijos remiantis Tarptautiniu matematikos ir gamtos mokslų gebėjimų tyrimu (TIMSS).

³³ Remiantis 2022 m. Tarptautinio moksleivių vertinimo programos (PISA) tyrimu, Prancūzijoje prastai matematikos besimokančių penkiolikmečių dalis buvo 28,8 % (palyginti su 29,5 % ES), prastai skaitančių – 26,9 % (palyginti su 26,2 % ES) ir prastai gamtos mokslų besimokančių – 23,8 % (palyginti su 24,2 % ES).

³⁴ EBPO (2023). *PISA 2022 Results (Volume I)*.

- (43) vis dar kyla didelių iššūkių gerinant mokytojų darbo sąlygas ir jų mokymo kokybę, o tai mažina šios profesijos patrauklumą. Prancūzija susiduria su mažėjančiu kandidatų tapti pedagogais skaičiumi ir didėjančiu nuolatinių darbuotojų skaičiaus mažėjimu. Pagrindiniai veiksniai yra nepakankamas darbo užmokestis, palyginti su ES vidurkiu ³⁵, prastos darbo sąlygos, ribotas profesinis pripažinimas ir ribotos judumo galimybės ³⁶³⁷. Be to, iš naujausios TALIS apklausos matyti, kad Prancūzijos mokytojų pasitenkinimas tiek pirminiu mokytojų rengimu, tiek tęstiniu profesiniu tobulėjimu, palyginti su kolegomis iš ES, yra mažesnis, o mokymo spragos yra itin didelės, visų pirma tokiose besiformuojančiose srityse kaip DI integracija. Didėjanti priklausomybė nuo laikinųjų mokytojų, kurių kvalifikacija žemesnė, kurie turi mažiau patirties ir mažiau galimybių mokytis, gali turėti neigiamos įtakos mokymo kokybei. Imtasi veiksmų mokymo sąlygoms gerinti, įskaitant 2025 m. pirminio mokytojų rengimo reformą, dėl kurios jau padaugėjo paraiškų laikyti egzaminus, o tai rodo galimą profesijos patrauklumo padidėjimą. Vis dėlto 2026 m. biudžetu panaikinta daugiau kaip 4 000 mokytojų etatų, iš dalies dėl demografinio nuosmukio, tačiau dėl to taip pat apribotos galimybės sumažinti klasių dydį. 2022 m. tęstinio profesinio tobulėjimo reforma dar turi iš esmės pagerinti mokymo aprėptį, prieinamumą ar kokybę. Yra galimybių imtis tolesnių priemonių siekiant geriau suderinti pradinį ir tęstinį mokymą su kintančiais visų moksleivių poreikiais³⁸ ir suteikti mokytojams ir mokykloms daugiau savarankiškumo³⁹. Visų pirma Audito Rūmai įspėja, kad praktiškai mokyklų vadovų galimybės prisitaikyti prie mokinių poreikių ir vietos aplinkybių yra ribotos⁴⁰;

³⁵ Mokytojų atlyginimas sudaro 82 % tretinį išsilavinimą turinčio darbuotojo atlyginimo (ES vidurkis – 85 %) ir tik 26,6 % mokytojų yra patenkinti savo darbo užmokesčiu (ES vidurkis – 37,3 %). EBPO, 2025, *Education at a Glance*.

³⁶ *France Stratégie*, 2024, [*Working in Public Service: The Challenge of Attractiveness*](#).

³⁷ Cour de Comptes, [*Devenir enseignant: la formation initiale et le recrutement des enseignants des premier et second degrés*](#), Rapport public thématique, 2023.

³⁸ *Education: comment mieux orienter la dépense publique*, Conseil d'analyse économique, 2025, paskelbta: [*Éducation: comment mieux orienter la dépense publique*](#).

³⁹ Lastra-Anadón, C. ir S. Mukherjee (2019), „Cross-country evidence on the impact of decentralisation and school autonomy on educational performance“, *OECD Working Papers on Fiscal Federalism*, Nr. 26, *OECD Publishing*, Paryžius, <https://doi.org/10.1787/c3d9b314-en>.

⁴⁰ *Cour des comptes, Mobiliser la communauté éducative autour du projet d'établissement*, Rapport public thématique, 2023.

- (44) nors užimtumo lygis padidėjo, skurdo ir socialinės atskirties rizika pastaraisiais metais išaugo. Vienas iš pagrindinių šios tendencijos veiksnių yra pastaraisiais metais padidėjęs dirbančiųjų skurdo paplitimas, visų pirma tarp savarankiškai dirbančių asmenų ir namų ūkių su vaikais. Šį padidėjimą lemia keletas veiksnių: dėl nesavanoriško darbo ne visą darbo laiką ir fragmentiško užimtumo mažėja bendras dirbtų valandų skaičius, o individualiai savarankiškai dirbančių asmenų (labai mažų verslininkų ir platformų darbuotojų⁴¹, gaunančių labai mažas pajamas ir turinčių ribotą savarankiškumą, skaičius padidėjo. Be to, mažo darbo užmokesčio spąstai ir nepakankamos galimybės mokytis trukdo siekti karjeros ir išlieka susirūpinimas dėl darbo sąlygų, įskaitant ilgas darbo valandas ir didelę mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe dalį. Mažo darbo užmokesčio spąstų šalinimas, mažų garantijų darbas, mokymo galimybių didinimas ir darbo sąlygų bei sveikatos ir saugos darbe gerinimas, be kita ko, platformų darbuotojams, galėtų padėti sumažinti dirbančiųjų skurdą;

⁴¹ *Rapport pour la France. GDPoweR – Récupération des données des travailleurs au service de la négociation et du suivi des accords collectifs dans l'économie des plateformes. 2025.*

- (45) vaikų, kuriems gresia skurdas ir socialinė atskirtis, dalis 2025 m. pasiekė 27,5 %, t. y. gerokai viršijo likusių gyventojų dalį (19,1 %) ir buvo penkta pagal dydį ES. Šį padidėjimą lemia įvairūs veiksniai. Tėvams sunku užsitikrinti pakankamas darbo pajamas, nes 9,2 % vaikų gyvena namų ūkiuose, kurių beveik nė vienas narys neturi darbo, – tai vienas didžiausių rodiklių ES. Be to, labai padidėjo dirbančiųjų skurdas vaikų turinčiuose namų ūkiuose, ypač šeimose, kurias sudaro tik vienas iš tėvų ir jo vaikai ir kuriose dažniausiai vaikus augina motinos. 2025 m. vienam iš penkių dirbančių vienišų tėvų grėsė skurdas – pagrindinės to priežastys, be kita ko, nesavanoriškas darbas ne visą darbo laiką ir prarastos karjeros galimybės, dažnai dėl tinkamų vaikų priežiūros galimybių trūkumo. Nors Prancūzijoje apskritai vaikų priežiūros paslaugų prieinamumas yra palyginti didelis, galimybės jomis naudotis tebėra labai nevienodos: skirtumas tarp palankioje ir nepalankioje socialinėje padėtyje esančių vaikų (36 procentiniai punktai) yra didesnis už ES vidurkį (20 procentinių punktų). 2023 m. 76 % skurde gyvenančių šeimų negalėjo sau leisti naudotis vaikų priežiūros paslaugomis⁴². Be to, susirūpinimą tebekelia vaikų priežiūros paslaugų kokybė, prieinamumas ir kaina – Prancūzijos teritorijoje jie labai skiriasi. Teritoriniai darbo ir mokymo galimybių, galimybių gauti įperkamą būstą, transportą ir sveikatos bei socialines paslaugas skirtumai dar labiau trukdo tėvams užsitikrinti pragyvenimą užtikrinantį darbo užmokestį. Šiuos iššūkius dar labiau apsunkina didėjančios pragyvenimo išlaidos, dėl kurių padidėjo didelis vaikų materialinis ar socialinis nepriteklis (10 % 2025 m., palyginti su 7,9 % ES), o vienišos motinos ar vieniši tėvai ir didelės šeimos labiausiai nukentėjo dėl didėjančių būsto, energijos ir maisto kainų⁴³. Didėjanti benamystė Prancūzijoje⁴⁴ daro vis didesnę poveikį vaikų turinčioms šeimoms⁴⁵. Nepaisant pastarojo meto reformų, kuriomis siekiama pagerinti šeimų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, išmokos vaikui ir išmokos būstui atsilieka nuo infliacijos, o tinkamumo kriterijai sugriežtinti. Sumažinti vaikų skurdą galėtų padėti išmokų šeimai ir būstui veiksmingumo peržiūra, kliūčių tėvams įsidarbinti šalinimas, galimybių naudotis vaikų priežiūros paslaugomis gerinimas ir teritorinių skirtumų, susijusių su galimybėmis naudotis paslaugomis, mažinimas;

⁴² CNAF-ONAPE, *L'accueil des jeunes enfants - Édition 2025*, 2025, [Observatoire national de la petite enfance \(Onape\) | CAF – Caisse d'Allocations Familiales](#).

⁴³ [INSEE, privation matérielle et sociale en 2025](#).

⁴⁴ UNICEF-FAS, *Baromètre Enfants à la rue*, 2025.

⁴⁵ Fondation pour le Logement, „31ème rapport sur le mal-logement en France en 2026“, 2026.

- (46) atsižvelgdama į glaudžias euro zonos valstybių narių ekonomikos tarpusavio sąsajas ir jų kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, 2026 m. Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, imtis veiksmų 2026 m. rekomendacijai dėl euro zonos ekonominės politikos įgyvendinti. Prancūzijai skirta 1 rekomendacija padeda įgyvendinti pirmą, antrą ir penktą rekomendacijas dėl euro zonos, 2 rekomendacija padeda įgyvendinti ketvirtą rekomendaciją dėl euro zonos, 3 rekomendacija padeda įgyvendinti septintą, aštuntą ir devintą rekomendacijas dėl euro zonos, 4 rekomendacija padeda įgyvendinti septintą rekomendaciją dėl euro zonos, o 5 rekomendacija padeda įgyvendinti penktą rekomendaciją dėl euro zonos,

REKOMENDUOJA Prancūzijai 2026 ir 2027 m. imtis šių veiksmų:

1. atsižvelgiant į 2026 m. Komisijos numatomą nuokrypį nuo rekomenduojamos grynųjų išlaidų viršutinės ribos, užtikrinti, kad gryniosios išlaidos neviršytų 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomenduoto taisomojo plano. Didinti bendras gynybos bei saugumo išlaidas ir stiprinti parengtį, kartu užtikrinant skolos tvarumą ir išlaidų efektyvumą, taip pat laipsniškai pritaikyti biudžetą, kad būtų išlaikytos struktūriškai didesnės gynybos išlaidos. Užtikrinti, kad priemonės, kurių imamasi siekiant sušvelninti energijos kainų kilimo poveikį, būtų laikinos, kad jomis būtų siekiama apsaugoti pažeidžiamus namų ūkius ar reaguoti į energijai imlių įmonių poreikius ir kad jos išsaugotų paskatas taupyti energiją, o jų fiskaliniai kaštai būtų suderinti su įsipareigojimais pagal ES fiskalinę sistemą. Toliau įgyvendinti reformas ir skirti investicijas, kuriomis grindžiamas pratęstas koregavimo laikotarpis, kaip rekomenduojama 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacijoje. Užtikrinti pensijų sistemos fiskalinį tvarumą, atsižvelgiant į teisingumą ir didinant jos indėlį į užimtumą ir potencialų augimą. Remtis išlaidų peržiūrų rezultatais, kad būtų ilgam ir reikšmingai sumažintos viešosios išlaidos ir padidintas jų veiksmingumas. Pereiti nuo gamybos veiksmų apmokestinimo prie vartojimo ir aplinkosaugos mokesčių, kartu racionalizuojant ir mažinant fiskalinių ir socialinių mokesčių išlaidas. Sumažinti administracinį sudėtingumą panaikinant kompetencijos dubliavimąsi ir taip padidinant išlaidų efektyvumą. Stiprinti administracinius gebėjimus ir teritorijų planavimą atokiausiuose regionuose;
2. užtikrinti pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę įgyvendinamų reformų ir investicijų tęstinumą. Išlaikyti įgyvendinimo pagreitį sanglaudos politikos programose, remiantis, kai tikslinga, išteklių perskirstymu strateginiams prioritetams ir lankstumo galimybėmis, dėl kurių susitarta sanglaudos politikos sistemos laikotarpio vidurio peržiūros kontekste;

3. dar labiau supaprastinti reguliavimą, mažinti administracinę naštą ir reguliavimo apribojimus įmonėms, visų pirma statybos ir paslaugų sektoriuje, ir šalinti kliūtis laisvam prekių judėjimui. Didinti įmonių MTP intensyvumą veiksmingiau sutelkiant dėmesį į viešosios paramos schemas, kuriomis skatinami įmonių MTP ir inovacijų sklaida, palaikant viešąją paramą pagal daugiamečių investicijų planą ir skatinant institucinių ir neprofesionaliųjų investuotojų investicijas į nuosavą kapitalą, visų pirma finansuojant paramą veiklą plečiančioms įmonėms ir perversminėms inovacijoms. Didinti ekosistemų, kurios padeda akademinėi bendruomenei ir įmonėms bendradarbiauti, veiksmingumą. Pagerinti MVĮ skaitmenizaciją, be kita ko, didinant esamų viešosios paramos priemonių veiksmingumą. Toliau skatinti įvairinimą ir užimtumą pramonės pertvarkos paveiktuose regionuose;
4. spartinti transporto sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą šalinant kliūtis ir teikiant paskatas didinti mažataršių transporto rūšių ir transporto priemonių paklausą ir pasiūlą. Didinti pastatų energijos vartojimo efektyvumą ir mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, užtikrinant stabilią ir nuspėjamą paramą, ypatingą dėmesį skiriant plataus užmojo renovacijai ir pažeidžiamiems namų ūkiams. Paspartinti atsinaujinančiųjų išteklių ir švarios energijos projektų įgyvendinimą, be kita ko, toliau supaprastinant leidimų išdavimo procedūras. Skatinti lankstumo sprendimus, tokius kaip paklausos atsakas, energijos kaupimo technologijos ar švarios dispečerinio skirstymo priemonės, ir užtikrinti pakankamas investicijas į elektros tinklo pajėgumus ir tarpvalstybines jungtis. Spartinti galutinio naudojimo būdų elektrifikavimą, daugiausia dėmesio skiriant daug teršalų išmetantiems sektoriams. Gerinti vandentvarką, kad būtų geriau tenkinami konkuruojantys daug vandens naudojančių sektorių poreikiai, ir užtikrinti tinkamas investicijas į vandens infrastruktūrą, visų pirma atokiausiuose regionuose, taip pat apsaugoti vandens kokybę nuo žemės ūkio ir pramoninės taršos;

5. spręsti kvalifikuotų darbuotojų trūkumo problemą, derinant mokymą su darbo rinkos poreikiais, be kita ko, teritoriniu lygmeniu, ir skatinti studijuoti gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) dalykus. Didinti integraciją į darbo rinką šalinant kliūtis jaunimo švietimui ir užimtumui ir plečiant žemos kvalifikacijos ir vyresnio amžiaus darbuotojų galimybes mokytis. Gerinti švietimo rezultatus ir mažinti nelygybę švietimo srityje. Stiprinti mokytojo profesiją, be kita ko, gerinant mokytojų darbo sąlygas ir pirminį bei tęstinį jų rengimą. Užkirsti kelią dirbančiųjų skurdui ir vaikų skurdui ir jį mažinti, šalinant kliūtis, visų pirma tėvams, gauti gerai apmokamą pastovų darbą, gerinant galimybes nepalankiausioje padėtyje esantiems namų ūkiams naudotis kokybiškos vaikų priežiūros paslaugomis ir mažinant teritorinius skirtumus, susijusius su galimybėmis naudotis paslaugomis, visų pirma sveikatos priežiūros paslaugomis.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė